

АДЫГЭ

1923-рэ илъэсым
гъэтхалэм
кыщегъэжыгъэу
кыдэклы

МАКЪ

№ 19 (22948)

2024-рэ илъэс

ШЭМБЭТ

МЭЗАЕМ и 3

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИЭП

6 +

тисайт

WWW.ADYGVOICE.RU

тихытыу нэклубгъохэр

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Шагъэр нэрылтэгъоу

Адыгеим и Лышхъэу Къумпыл Мурат тыгуасэ
лофшлэгъу дэкыгъо Адыгэкъалэ щырилагъ.
Къэралыгъом ишхъафитыныгъэ фэбэнагъэхэм
яшлэжь ыгъэлэплэгъ, джырэ уахътэм илхыхужь-
хэм ялахылхэм залуигъэклагъ, социальнэ мэхъанэ
зилэ псэуальэхэм яшлын зэрэлыкхуатэрэр
зэригъэлэгъугъ, Адыгэкъалэ ипацэ лофэу ышла-
гъэм изэфэхысыжын фэгъэхыгъэ зэхэсыгъом
хэлэжыгъ.

А. Гусев

Лыхъужьхэр ащыгъупшэштхэп

Мэзаем и 2-м дзэ щытхуым
и Мафэ Урысыем шыагъэунэ-
фыкы. Мыщ фэдэ мафэм 1943-
рэ илъэсым советскэ дзэхэм
Сталинград дэжь пайдзэхэр
щызэхакъутэгъагъэх. Джащ фэ-
дзэу джырэ уахътэм патриоти-
ческэ лофхъабзэу «Вахта Па-
мяти» зыфилоу нэмыц-фашист
техаклохэр республикэм зэрэ-
рафыжыгъэхэм фэгъэхыгъэри
республикэм щэкло. 1943-рэ

илъэсым мэзаем и 18-м пыр
Адыгеим ичылплэ пстэуми ара-
фыжыгъагъ.

АР-м и Лышхъэу Къумпыл
Мурат тарихъ шлэжыр кы-
зэтегъэнэгъэным мэхъанэшхо
зэрилэр, тыхэгъэу иблэкыгъэ
зыщагъэгъупшэ зэрэмыхуштыр
кыыхигъэщыгъ. АР-м и Лышхъэу
Адыгэкъалэ дэт саугъэт зэхэтым
еклоплагъ, Егъэшлэрэ машлом
къэгъагъэхэр клэрильхъагъэх,
Хэгъэгур къэзыухуымэзэ фэхы-
гъэ пстэуми зы такыкъэ афэ-
шыгъуагъ.

Непи ныбжьыклабэмэ Хэ-

гъэгъу зэошхом илхыхужьхэм
щысэ атырахызэ, къэралыгъом
икъэгъэгъунэнклэ зи кызытира-
гъанэрэп. Адыгэкъалэ щыц
Артем Мироненкэми лыхъужь-
ныгъэшхо кызыхигъэфагъ, гъэ-
рекло ичъэпыогъу мазэ хэу-
шхъафыкыгъэ дзэ операцием
хэлажъэзэ ар фэхыгъ.

«Хэгъэгъу зэошхом илы-
хужьхэр, зи Къэралыгъо къэ-
зыухуумагъэхэр ыкли непэ
къэзыухуумэхэрэр зыкли тчы-
гъупшэштхэп. Тицыфхэм лы-
хужьныгъэшхоу зэрахъагъэр
кытклэхуэхэрэ плэужхэм

алыгъэлэсыжыгъэнымклэ, я
Хэгъэгъу шу альэгъоу, ялоф фэ-
шыпкъэхэу, япшэрыль дэ-
гъоу агъэцаклэу ныбжьыклэхэр
плугъэнхэмклэ кыттефэрэр зэ-
клэ тшлэшт. Тидзэклолхэм ягу-
псэхэм апашхъэ кытэджэрэ
лофыгъохэм язэшлохынклэ лэпы-
лэгъоу яттырэм хэдгъэхьощт.
УФ-м и Президентэу Владимир
Путиным игъо зэрильэгъугъэм
тетэу мыщклэ лофхэр нахышлоу
регъэклокыгъэнхэм пае фондэу
«Хэгъэгъум иухуумаглохэр» зы-
филорэр зэхацагъ», — кыы-
лагъ Къумпыл Мурат.

Адыгеим и Лышхъэу Артем
янэу Ирина Мироненкэм ыдэжъ
щылагъ. Гурыт еджаплэм ыуж
Псыфабэ дэт технологическэ
техникумыр Артем кызыеухым,
дзэ кыулыкъум ащэгъагъ. Ащ
ыуж зэзэгъыныгъэ адишли,
хэушхъафыкыгъэ дзэ опера-
цием хэлэжыгъ. Гъэрекло чъэ-
пыогъум и 10-м Артем ыныбжь
ильэс 21-рэ хуыгъэ, чъэпыогъум
и 14-м идзэ пшъэрыль ыгъэ-
цаклэзэ фэхыгъ.

(Кыкълэыкlorэр
я 2 — 3-рэ нэклуб. арыт).

Шаггэр нэрыльэгъоу

(Икълух).

Дээ къулыкъур еоллэнчъэу зэригъэацкэщтыгъэм фэшл Артем медальхэу «За отвагу», «Участник специальной военной операции», «За укрепление боевого содружества» зыфилохэр, идунай зехъожь нэуж Лыхъужныгъэм иорден къыфагъэшошагъэх. Гурыт еджаплэу N 1-у Артем къулухыгъэм лыхъужым ипартэ шагъэнэфагъ.

Къумпыл Мурат Ирина Мироненкэм фэтхъаусыхагъ, хэгъэгум итарихъ хэхъэгъэ ыкъо дэгъоу зэриплугъэмккэ «тхъауегъэпсэу» рилуагъ.

Адыгеим и Лышхъэ лыхъужым янэ ялофхэр зэрэзпыфэрэмккэ, щыклагъэу ялэхэмккэ еупчыгъ, хэбзэ къулыкъухэм лэпылэгъу тапэки къазэраратыщтыр рилуагъ. Къумпыл Мурат къызэрэхигъэщыгъэмккэ, Ирина Мироненкэр общественнэ щылаклэм чанэу хэлажэ, шьолыыр фондэу «Хэгъэгум иухъумаглохэр» зыфилохэм Адыгэблэккэ исоциальнэ координаторэу щыт, хэушхъафыкыгъэ дээ операцием хэлажэхэрэм яунагъохэм лэпылэгъу ягъэгъотыгъэным илахъ хешыхъ. Лыхъужым янэ республикэм ипашэ зэрэфэрээр рилуагъ лэпылэгъу къызэрэфэхуэрэм, иккэлэ лыхъужныгъэу зэрихъагъэр зэрэщымыгъупшэрэм афэшл.

Унэгъо Iужьу

АР-м и Лышхъэ джащ фэдэу Нэхэе Руслан уинагъоу сабыибзэ зэрысым щылагъ. Пщыныжъ ягъэхыгъэнымккэ Федеральнэ къулыкъум АР-мккэ и Гъэорышлэпэ Унагъом ибисым щэлажэ, ащ ишхъэгъусэу Эм-мэ полицием Iоф щылагъ, джыдэдэм сабыл къызэрэпыфагъэм епхыгъэу унэм ис. Зэшхъэгъусэхэр ильэс 14 хъугъэу зы щытэныгъэ гъогу рэклох,

ккэли 4 зэдаплу. Нахъыжъэу Рамиль я 7-рэ классым ис, дэгъу дэдэу еджэ, гурыт еджаплэм шызэхашэрэ Iофтхъэбзэ пстэуми чанэу ахэлажэ. Ащ ышэу Альмир я 2-рэ классым ис, футболыр иккэс. Шамилэ ккэлэцкыкы Iыгъыплэм макло, шъэожъые нахыккэу Эльнар ыныбжъ ильэсым тлэккы къехъугъ.

Республикэм и Лышхъэ гүфэбэныгъэ хэлъэу ны-тыми, ккэлэцкыкыкы адегушылагъ, ккэлэеджаклохэм гъэхъагъэу ялэхэм, унагъом хабзэу илхэм аккэупчлагъ. Адыгеим и Лышхъэ унэгъо зэгурыложъ зыгъэпсыгъэ зэшхъэгъусэхэм зэрэфэрээр къылуагъ. Унагъом исхэм азыфагу лытэныгъэ зэрилым, зэрэзэфэгумэккыжхэрэм, лэпылэгъу зэрэзэфэ-

Владимир Путиным и Указккэ 2024-р унагъом и Ильэсэу зэрагъэнэфагъэм къеушыхъаты.

Псэуальэхэм яшлын

Къумпыл Мурат Адыгэблэ ипсэолъэшылэпхэр зэригъэлъэгъугъэх, социальнэ мэхъанэ зилэ псэолъэ заулэмэ яшлын тегушылагъэх. Ахэм зыккэ ащыщых Адыгэблэ иккэлэ кой хэхъэрэ къуаджэу Хьалъэкъуае культурэм и Унэу шагъэпсырэр, гурыт еджаплэу N 2-м и спортзалэу агъэцккэжырэр, фэбэрыккылаплэу агъэцккэжхэрэр.

Хьалъэкъуае щыпсэухэрэм культурэм и Унаккэ бэшлагъэ зящыккэгагъэр. Ыпккэ щытыгъэ унэр 2005-рэ ильэсым Iуа-

чыплэу къыпэлүлри агъэцккэ-раккэ. Мы ильэсым Iофшлэнхэр зэккэ аухынхэ мурад ял. Культурэм и Унаккэ нэбгырэ 250-м тельытагъ, цыфхэр зычлэсытхэ залыр, кружокхэм апае кабинетхэр, тхылъеджаплэр, административнэ унэхэр хэтыщтых.

Адыгеим и Лышхъэ муниципалитетымрэ фирмэмрэ япашэхэм гушылагъу зафэхъум Iофшлэнхэр зэрэккыжхэрэм, зэзэгъыныгъэр гъэцккэгагъэ зыщыхъушт палъэм, къыпэлүл чыплэм изэтэгъэпсыхъан ыккы нэмыккхэм атегушылагъэх. Лъэпкъ хабзэхэм ыккы джырэ культурэм цыфхэр нахъ игъэ-ккытыгъэу ахэщэгъэнхэм епхыгъэ Iофыгъохэм кыащыцугъэх. АР-м культурэмккэ и Министрствэрэ муниципальнэ хабзэмрэ япашэхэм а лъэныкъомккэ пшъэрыл гъэнэфагъэхэр афашыгъэх.

Республикэм имуниципалитетхэм спорт инфраструктурэм хэхъоныгъэ ышыным аналэ тырагъэты. Ахэм зыккэ ащыщ Хь. Я. Бэрэтарым ыцлэ зыхъырэ гурыт еджаплэу N 2-м и спортзал ильэсэу иккыгъэм зэрагъэ-

игъэпытэнрэ атегъэпсыхъагъэр ялэ хъугъэ. Спортм а чыплэхэм ащыпсэухэрэр нахъ пыщагъэ зэрэхъугъэм уегъэгъушлэ», — къылуагъ АР-м и Лышхъэ.

Джащ фэдэу фэбэрыккылаплэхэм ягъэцккэжынын АР-м и Лышхъэ анахъэу ыналэ зытыридзагъэхэм ащыщ. Мыщккэ цыфхэм лъэу тхылъыбзэ къагъэхъэу хъугъэ. Ащ къыхэккэу ильэсэу иккыгъэм АР-м и Лышхъэ пшъэрыл зэрафисыгъэм тетэу фэбэрыккылаплэхэм ягъэцккэжынын ыуж ихъагъэх. Километри 4,5-рэ фэдиз зыккыхъэгъэ чыплэм ыккы фэбэплэ камерэ 67-мэ ятрубэхэр зэблахъунхэу рахъухъагъ. 2023-рэ ильэсым зэтэгъэпсыхъан Iофхэм яалэрэ ыккы яатлонэрэ чэзыухэм къыдалытэрэ Iофшлэнхэр агъэцккэгагъэх. Мы ильэсым чэпыогъум проектэр зэрэпсаоу гъэцккэгагъэ хъушт. Непэккэ гъогухэм трубэхэр ачлалъхъагъэх, километри 8-мэ джы ахэр ачлэлъ хъугъэ. Ащ нэмыккэу гидравлическэ ушэ-тынхэр ашыгъэх, зэрар къамыхъыным псырыккылаплэхэр фытырагъэпсыхъагъэх. Iофшлэнхэр зэккэ зэрэрахъухъагъэм

цэккэжыгъэр. АР-м и Лышхъэ ащ шылагъ, тренерхэм, агъасэхэрэм гушылагъу афэхъугъ. Мы спорт псэуальэм залищ хэт: бэнэным, боксым, тренажер Iофтхъабзэхэм япхыгъэхэр. Физическэ культурэмккэ ыккы спортымккэ ящыккэгагъэ амалхэр зэккэ мыш щарагъэгъотых. Спорт Iэмэ-псымаккэ ащэфыгъ. Джы ккэлэцкыкыкы лъэшэу ягуапэу физкультурэм иуоркхэм зэрэ-ккылаплэхэрэм нэмыккэу, спорт лъэпкъ зэфэхъафхэмккэ секциехэм ахэлажэ зышлоигъохэри нахыбзэ хъугъэ.

«Спорт инфраструктурэм хэхъоныгъэ егъэшлыгъэным фытегъэпсыхъэгъэ Iофшлэнышхоу клорэм изы Iахъ гъэцккэжынын Iофшлэныр. Физическэ культурэмрэ спортымрэ нахыбзэу цыфхэр ахэщэгъэнхэм а Iофшлэныр тельытагъ. Еджаплэхэм яспортзалхэу гъэцккэжынын Iофшлэнхэр зыщыккэгагъэхэр агъэ-ккэжыных, псауныгъэм игъэпытэн фытегъэпсыхъэгъэ гупчаккэжэр ашых. Непэккэ Адыгэблэ, Хьалъэкъуае ыккы Псэкъупсэ джырэ уахътэм диштэрэ гупчэу физкультурэмрэ псауныгъэм

тетэу маклох. Анахъ пшъэрыл шхъалэхэм ащыщыр фэбэр члэнагъэ зэрэхъурэм къыккы-рагъэчыныр, фэлэ-фашлэхэр нахъ дэгъоу агъэцккэжхэр, къэлэдэххэм зэккэми яунэхэр фэбэнхэр ары.

АР-м и Лышхъэ псэуальэу ашыхэрэр зэригъэлъэгъухэ зэхъум социальнэ мэхъанэ зилэ инфраструктурнэ псэолъэ шхъалэхэм язытет фэгъэхыгъэу цыфхэр гушылагъу ышыгъэх. Яфэныккыныгъэхэм аналэ къызэрэтырагъэтырэм ыккы федеральнэ гупчэм зэдэлэжэныгъэ зэрэдырлэм апае республикэм ипашэхэм зэрэфэрээр кьоджэдэххэм къауагъ. Ащ фэдэ Iофтхъабзэхэм яшуагъэ-ккэ цыфхэм ящылакли нахъ зыккэлэты.

Къумпыл Мурат къызэрэхигъэщыгъэмккэ, республикэр чанэу ахэлажэ федеральнэ ыккы партийнэ программэхэм, лъэпкъ проектхэм, общественнэ чыплэхэм язэтэгъэпсыхъан, культурэм иунэхэу къуаджэхэм адэтхэм ягъэцккэжынын, псауныгъэм иккыухъумэнрэ гъэсэныгъэмрэ япхыгъэ псэуальэ-

хъухэрэм АР-м и Лышхъэ гуалытагъ.

Къумпыл Мурат зэрэхигъэунэфыккыгъэмккэ, демографическэ политикэм ипхырыщынккэ шыккэлаклэхэр нахъ иккыу Урысыем шагъэфедэх, унагъохэм лэпылэгъу зэрэфэхъуштхэ амалхэм къахэхъо. Мы пшъэрылхэм язэшлохын мэхъанэшхо зэри-лэр УФ-м и Президентэу

хыжыгъагъ. Джы непэ еджаплэм хэт унэхэм ащыщ горэ ащ фытырагъэпсыхъагъэу агъэфедэ. Лъэпкъ проектэу «Культурэм» ишуагъэ-ккэ амал шылэ хъугъэ культурэм и Унэ мы къуаджэм шашлынэу. 2023-рэ ильэсым псэолъэшлыныр рагъэ-жыагъ. Непэккэ Iофшлэнхэр ыккэ фэккы, унэ ккэцкы ыккы унэ ккыбыр зэтырагъэпсыхъэх,

хэм яззетэгъэпсыхъан. Ащ фэдэ лофшлэным цыфхэр егъэразэх ыкӀи ар тапэки лъагъэкӀотэшт.

Адыгеим и Лышхъэ лъэныкъо шхьаӀэхэр кыгъэнэфагъэх

АдыгэкӀалэ инароднэ депутатхэм я Совет изичэзыу зэхэсыгъоу тыгуасэ шылагъэм къалэм ипашэу Хъачмамыкъо Азэмат 2023-рэ илэсым лофэу ашӀагъэр кыщызэфихъысыжыгъ.

Зэхэсыгъом шылагъэх АР-м иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэу Лыхэсэ Махьмуд, АР-м иминистрэхэм я Кабинет хэтхэр, депутатхэр, хэбзэхъумэкӀо къулыкӀухэм япашэхэр, общественнэ организациехэм ялыкӀохэр, къалэм щыпсэхуэрэм ащыцхэр.

Народнэ депутатхэм якъэлэ Совет итхьаматэу ТӀэшъу Аскэр зэхэсыгъор кызылӀуихыгъ ыкӀи зерищагъ. АдыгэкӀалэ ипашэу 2023-рэ илэсым лофэу ашӀагъэм игугъу кышызэ кызырэхигъэщыгъэмкӀэ, бюджетым хэбзэлахъ ыкӀи мыхэбзэлахъ фэдэу кыхъэхэрэм зыпкӀ итэу ахэхъо. Хъарджхэр нахыбзэу зыпӀауагъэхьагъэр гъэсэныгъэр ары. Бюджетым ихъарджхэм япроцент 40 фэдизыр ащ тефэ. Бюджетыр зэрагъэцӀагъэр къэзыгъэлагъорэр УФ-м и Президент иуказхэм ащыгъэнэ-фэгъэ пчъагъэхэм зэралыгъэ-сыгъэхэр ары.

лофшлэн зимыӀэхэм къазэ-ращыкӀагъэр зэхэсыгъом кыщылауагъ. Предпринимательствэ цыкӀлӀум ихэхъоныгъэ экономикэм зыкӀезыгъэлэтышт амалхэм зэу ащыц. ӀэпыӀэгъу лъэпкӀ зэфӀэшхьафхэр кызырэхъагъэфагъэдэгъэм ишӀуагъэкӀэ предпринимательствэ цыкӀлӀумрэ гурьтымрэ апылхэр нахыбзэ хьугъэх.

Инвестиционнэ проектхэм яшӀуагъэ къэкӀо лэжъапкӀэм зыкӀыӀэтынмкӀэ, цыфхэм лофшлэн нахъ агъотынымкӀэ. ГушӀӀэм пае, 2023-рэ илэсым инвестиционнэ проектэу «Озон Адыгея» зыфилорэр АдыгэкӀалэ шагъэцӀагъ, лофшлӀӀэ чыӀпӀэ 1000-м ехъу зэхашагъ. ГъэрэкӀо индустриальнэ паркэу «ПсэкӀупсэм» ишӀын рагъэ-жъагъ.

Унэгъо ныбжыкӀлэхэм ӀэпыӀэгъу ягъэгъотыгъэным, цыфхэм ясоциальнэ шэхэр гъэцӀэгъэнхэм, хэушхьафыкыгъэ дзэ операцием хэлажъэхэрэмрэ ахэм яунагъохэмрэ ӀэпыӀэгъу афэхъугъэным лъэшэу анаӀэ тырагъэты. Социальнэ лъэныкъомкӀэ УФ-м и Президент ипшъэрлӀхэр агъэцӀагъ. Псауныгъэм икӀэхъумэн фэгъэзгъэ учреждениехэм апае оборудованикӀэ къащэфы. Гурыт еджапӀэхэм яспорзалитӀу агъэцӀэгъыгъ. КӀэлэцыкӀлӀухэм гъэсэныгъэ тедзэ языгъэгъотырэ учреждениехэм ахагъахъо, «Точки роста» зыфилорэрэм афэдэ гупчи 2 агъэпсыгъ. Цыфхэм ятворчествэ зегъэушъомбгъуэгъэнымкӀэ, языгъэпсэ-фыгъо уахътэ нахышӀлоу зэхэ-щэгъэнымкӀэ, лъэпкӀ творчествэмкӀэ ищыкӀэгъэ амалхэр зэра-хъэх. Республикэм имуниципальнэ образованиехэм физкультура-спорт движениемкӀэ пэрытныгъэ зылыгъхэм муниципалитетыр зэу ащыц. Спорт

псэолъэ 62-рэ муниципальнэ районым ша-гъэпсыгъ, ахэм ащыцэу 11-р къуаджэхэм адэт. ГъэрэкӀо АдыгэкӀалэ и ФОК дзюдомкӀэ шӀолъыр зэнэ-къокъоу Лъэцэр Хъазрэт ишӀу-хьафтынхэр зэ-рылӀыгъэр апэ-рэу щыкӀуагъ.

БлэкӀыгъэ илэсхэм афэ-дэу чыӀпӀэхэм яззетэгъэпсы-хьанкӀэ, инфра-структурэм изы-тет нахышӀу шыгъэнымкӀэ, гъогушӀыным-кӀэ ыкӀи унэхэм ягъэпсынкӀэ лофтхъэбзэ зэф-шхьафхэр зэрахъэх.

«ЛъэпкӀ проектхэмрэ къэ-ралыгъо программэхэмрэ къа-щыдӀэлъытгъэ лъэныкъо пстум-кӀи мыгъэ тилофшлэн лъыдгъэ-кӀотэн тимуррад. Урысые Феде-рацием и Президентрэ Адыгэ Республикэм и Лышхъэрэ цыфхэм ящыӀэкӀэ-псэукӀэ зы-кӀегъэӀэтыгъэнымкӀэ пшъэры-лӀэу къагъэуцугъэхэр дгъэцӀэ-кӀэщытх. КъалэмкӀэ мы илэсыр юбилейнэу щыт, АдыгэкӀалэ зызэхашагъэр илэс 55-рэ зэ-рэхъурэр юныгъом хэджгъэунэ-фыкӀышт», — кыӀуагъ Хъач-мамыкъо Азэмат.

АдыгэкӀалэ ипашэу зэфэхьы-сыжъэу кышыгъэм зэхэсыгъом хэлажъэхэрэр тегушылагъэх. Народнэ депутатхэм якъэлэ Совет идепутатхэм мэрием илофшлэн зэрэхэщыцымкӀэ игъоу алыгъухэрэр къаӀуагъэх. Адыгеим и Лышхъэ Адыгэ-къалэ хэхъоныгъэ зеришӀышт лъэныкъохэр кыгъэнэфагъэх.

«АдыгэкӀалэ гъэхъэгъэшлӀухэр илэхэу имэфэкӀ — зызэхаша-гъэр илэс 55-рэ зэрэхъурэм кызырэкӀоллагъэр сицыхъэ те-лӀэу къэслон спъэкӀышт. Гъэрэ-кӀо лъэныкъуабэхэмкӀэ лъыкӀо-тэнхэ алыкыгъ: апэрэ илэсхэм зэхъокыныгъэу рагъэжъа-гъэхэр лъагъэкӀотагъэх, проек-тыкӀлэхэр рагъэжъагъэх. Къэра-лыгъом имыӀку кызыфагъэ-федзэ, ыпӀэкӀэ зэралыкӀотэн-хэ алыкыгъшт шыкӀлэр алыгъу-ным мэхъанэшхо иӀ. Пшъэры-лӀэу здытиӀэр джырэ шап-хъэхэм адиштэу АдыгэкӀалэ

зетедгъэпсыхъаныр, цыфхэмкӀэ ар гуӀэтыпӀэу щытыныр, инвесторхэмрэ республикэм ихьа-кӀлэхэмрэ ащ нахыбзэу кызы-лӀыщэнхэр ары», — кыӀуагъ Къумпыл Мурат.

Адыгеим и Лышхъэ джащ фэдэу экономикэмрэ социаль-нэ лъэныкъомрэ хэхъоныгъэ ягъэшӀыгъэнымкӀэ, цыфхэм ящыӀэкӀэ-псэукӀэ зыкӀегъэӀэ-тыгъэнымкӀэ УФ-м и Прези-дентэу Владимир Путиним игъо ылыгъухэрэм ягъэцӀэкӀэнкӀэ пшъэрлӀхэр кыгъэуцугъэх. Мэхъанэшхо зилэ пшъэрлӀхэм зэу ащыц УФ-м и Президент ихэдзын зыщыфагъэхъазыры-рэ ыкӀи ар зыщыкӀошт лъэхъа-ным общественнэ-политикэ лофхэр зыпкӀ итынхэр, щынэ-гъончъагъэ щыӀэныр.

Хэбзэ къулыкӀухэмрэ цыф-хэмрэ зегурьлонхэм мэхъанэшхо зерилэр зэхэсыгъом шы-хагъэунэфыкыгъ. АдыгэкӀалэ ипашэхэм анахъэу анаӀэ зы-тырагъэтын фаер социальнэ инфраструктурэм хэхъоныгъэ егъэшӀыгъэным, чыӀпӀэхэр нахъ зетегъэпсыхъэгъэнхэм, инже-нер системэхэм язытет нахышӀу шыгъэным, чыӀпӀэ мэхъанэ зилэ автомобиль гъогухэм ягъэцӀ-кӀэжыны, медицинэм ифӀэло-фа-шлэхэр нахышӀлоу афэгъэцӀ-кӀэгъэнхэм, гъэсэныгъэ дэгъу ягъэгъотыгъэным япхыгъэ ло-фыгъохэр ары. Псауныгъэм икӀэхъумэн, гъэсэныгъэм, нэмыкӀ лъэныкъохэм лоф ащы-зышӀлэшт специалистхэр егъэ-джэгъэнхэ, специалист ныб-жыкӀлэхэм унэхэр къазэрара-

тышт программэхэм нахъ чанэу ахэлэжъэнхэ фае.

Республикэм муниципали-тетым ищыкӀэгъэ мылӀкур кы-фыхегъэкӀы. ПсэупӀэ-комму-нальнэ хъызмэтым зеушъом-бгъу, гъогухэр, псылыгъыпӀэхэр агъэцӀэкӀэжыны. Общественнэ чыӀпӀэхэмрэ шагъухэмрэ ятеплэ нахышӀу мэхъу. Къалэр мы-зэу, мытлоу къэлэ цыкӀлӀухэм я Урысые зэнэкъокъу шатекӀуагъ. Ащ кыхэхӀэу мемориальнэ комплексэу «ТекӀоныгъ» зыфи-лорэмрэ зыгъэпсэфыпӀэ пар-кымрэ нахъ зэтырагъэпсыхъан-хэ алыкыгъ. Джыдэдэм паркым изетегъэпсыхъан ыуж итых. Социальнэ инфраструктурэм зеушъомбгъу. АР-м и Лышхъэ тыгуасэу Хьалъэкъуае зэкӀом, культурэм и Унэ ишӀын зынэ-сыгъэр, гурыт еджапӀэм испорт-зал зэрагъэцӀэкӀэжырэр зэри-гъэлэжъугъэх.

Къумпыл Мурат кызырэхигъэщыгъэмкӀэ, республикэм иятӀонэрэ къалэ хэхъоныгъэ егъэшӀыгъэным мэхъанэшхо зилэ лофыгъоу щыт. Ащ ыналэ ты-раригъэдзагъ инвестициехэр нахыбзэу къахалхъанхэмкӀэ, лофшлӀӀэ чыӀпӀаӀлэхэр зэхэщэ-гъэнхэмкӀэ, предприниматель-ствэм ӀэпыӀэгъу егъэгъотыгъэ-нымкӀэ, экономикэм иаграрнэ сектор зегъэушъомбгъуэгъэным-кӀэ ищыкӀэгъэ амалхэр зехъэ-гъэнхэ зэрэфаем. Мы пшъэ-рылӀхэм язэшӀохын пае къалэр нахъ чанэу лъэпкӀ проектхэмрэ къэралыгъо программэхэмрэ ахэлэжъэн фае. Инвестиционнэ проектышохэу республикэм

шагъэцӀаӀэхэрэм экономикэм зыкӀырагъэлэтышт. Ахэм ащы-цэу 2-р АдыгэкӀалэ дэжъ ша-гъэцӀаӀэ, ахэм афэгъэхьыгъэу мэрым ипсалъэ кыщылауагъ.

«АдыгэкӀалэ амалышхохэр илэх: чыӀпӀэу ар зыдэщыӀэр Ӏэрыфэгъу, инфраструктурэ ло-фыгъохэр зэшӀуахых. Инвес-торхэм анаӀэ ащ кытырадзэ. Ахэм ямыӀку нахыбзэу кы-шӀухалхъаным иамалхэр зе-шӀухъэх», — кыӀуагъ Къум-пыл Мурат.

Цыфхэм апашхъэкӀэ соци-альнэ пшъэрлӀэу ялэхэр икӀоу гъэцӀэкӀэгъэнхэм, хэушхьафы-кыгъэ дзэ операцием хэ-лэжъэрэ дзэ къулыкӀушӀэхэм яунагъохэм нахъ лъэшэу анаӀэ атырагъэтынм мэхъанэшхо иӀ. Къумпыл Мурат кызырӀуа-гъэмкӀэ, мы лъэныкъом лъэшэу гъунэ лъафы. ЗэшӀохыгъэн фаехэм ащыц сабыйхэр нахы-бзэу кыгъэхъугъэнхэм, унагъом мэхъанэу ратырэм зыкӀегъэӀэ-тыгъэным, унэгъо кӀоцым илэ

хабзэхэр гъэпытэгъэнхэм япхы-гъэ лофыгъохэр. АР-м и Лышхъэ пшъэрлӀэу къафилыгъ кӀэ-лэцыкӀлӀухэмрэ ныбжыкӀлэхэмрэ пӀуныгъэ лофтхъабзэу адызэ-рахъэхэрэм кӀэлэегъаджэхэр, обще-ственнэ организациехэр, лоф-шлэнымрэ заомрэ яветеранхэр, хэушхьафыкыгъэ дзэ опера-цием иветеранхэр къахагъэ-лэжъэнхэу.

«ТӀэ зэкӀэдзагъэу тызэдэлэ-жъэн, чыӀпӀэхэм нахъ чаныгъэ къащызхагъэфэн фае. Зэхъо-кыныгъэхэр пхырызыщыхэ-рэр ыкӀи цыфхэм нахъ апӀбла-гъэхэр шьоры. Цыфхэм чыӀ-пӀэхэм ялофыгъохэр зэращызэ-шӀошӀухыщытм шӀупыл. Апшъэ-кӀэ щыӀэ къулыкӀухэм ахэм зафагъэзэфэ шуемыж. Ӏэпы-Ӏэгъу тедзэ шӀуищыкӀагъэ зыхъу-кӀэ, цыфхэр зыгъэгумэкӀырэ сьыд фэдэрэ лофыгъуи изэ-шӀохынкӀэ тыжъуделэнэу ты-хъазыр. Ахэм ящыӀэкӀэ-псэу-кӀэ зыкӀегъэӀэтыгъэныр гухэлъ шхьалэу зэрэтиӀэр зыщышӀу-мыгъэгъуш», — кыӀуагъ Къумпыл Мурат.

Зэхэсыгъом икӀлӀух республи-кэм и Лышхъэ муниципали-тетым ипашэхэм, депутатхэм, къулыкӀу зэфӀэшхьафхэм яло-фышӀэхэм, къэлэдэсхэм гуеты-ныгъэ фырыӀэу лоф зэралӀэрэм, зэхъокыныгъэшӀлӀухэм зэрэхэ-лажъэхэрэм афӀшӀ зэрэфара-зэр кыӀуагъ.

АР-м и Лышхъэ
ипресс-къулыкӀу
Сурэтхэр: А. Гусев.

Тиунагъо ихабз

«ХьакIэ къимыхьэмэ,

Аслъанрэ Фатимэрэ (Хьымышмэ япху) унагъо зызэдашлагъэр гъэрэкIо ильэс 50 хьугъэ. Аслъан Ленинград дзэм къулыкъу щыхьы кызыгъэгъэжым кыщакъ, зэшхьэгъусэхэр Москва щызэдеджагъэх. Аслъан мээ-техническэ институтыр къуухыгъ, Фатимэ Вознесенскэ механико-технологическэ техникумым щеджагъ. 1980-рэ ильэсым еджэныр кызыдауи Адыгеим къэкIожьыгъэх. КIэлитIурэ зыпшъашъэрэ зэдапIугъ. Къо нахьыжъэу Заур Iлэкъо унэу Блащэпсынэ дэтым щэпсэу. АР-м мээхэмкIэ и ГъэлорышлэпIэ хэхьэрэ Кошхьэблэ мээ хьызмэтшлэпIэм ипашэ игуадз. Ишхьэгъусэу Заремэ кIэлэпIоу Iоф ешIэ. Къо нахьыкIэу Анзор IофшIэнымкIэ ыкIи социальнэ хэхьоныгъэмкIэ Гупчэм икьутамэу Мыекъопэ районым итым ипаш, Мыекъопэ районым илIыкIохэм я ЗэлукIэ идепутат. Ишхьэгъусэу Ритэ врач-кардиолог, республикэ клиническэ сымэджэщым кардиологиэмкIэ иотделение Iоф щешIэ.

«НыситIури Дзыбэмэ япху, зэунэкъош унагъомэ къахэкIыгъэх, ащ фэдэу хьугъэ, — **къеIуатэ Аслъан.** — Къо нахьыжым кыщи нахьыкIэм икьэщэгъу зэхьум, «Заур фэдэу нысэ дэгъу ори къашэ» есIуагъ. Iаби ежыри Дзыбэмэ къахыщыгъ. ЗыпIугъэхэм лъэшэу сафэраз. ГукIэгъу ахэлъ, цыфышIух, шхьэкIафэ кытфашIы. Къызыхьагъэхэм щегъэжъагъэу спху фэдэу Iуми сяплъыгъ. ТызэгурIо, ябынхэм дахэу адэпсэх, мэшлэх, тагъэраз». Аслъанрэ Фатимэрэ япхуоу Маринэ Хьаткъомэ яныс, кIэлэгъаджэхэм ясэнэхьат Iэпэлэсэнныгъэ зыцаушэтырэ Гупчэу шIэныгъэмрэ гъэсэнныгъэмрэкIэ АР-м и Министерствэ хэтэу лажьэрэм Iоф щешIэ.

ЗэкIэми сабий тIурытIу яI. Къо нахьыжым ыпхуоу Мадинэ гъэрэкIо унагъо ихагъ, Къуанэмэ янысэ хьугъэ.

— Нысэ кызытфашэкIэ, — **лъегъэклиатэ игушыIэ Аслъан,** — е типхуэмэ ащыш, е тыныс нахьыжэ ехьэш, релэ: «Типлакъо хэт бзылфыгъэхэм тхур агъэжъожьырэл, щатэ ашырэл — ащ фэдэ телэ тI!». Ау типхуэхэр зыдакIохэкIэ, ар ашIэн фитых. Джащ фэдэу нысэу кырацэрэм шэкIым тебзэгъэ лэкъо тамыгъэм хетэгъэдыкIы. Унагъо зышIэшт хульфыгъэм унэ ышIын, кIалэ кыгъэхуэн, чыгыгъэтихьан фаеу алъыгъ. А шапхьэхэри дгъэцэкIагъэх. СикIалэу чылэм дэсым иунэкIыб пхъэшхьэ-мышхьэ чыгыгъ 100 щыдгъэтихьагъ. Тэ тиунэ кIыби чыгхэр дэтых, гушыIэм пае, зы кужь чыгыгъ адыгэ кужьырэысэ лъэпкъ зэфэшхьафэу 12 дзэгъэкIыхьагъ. Ау непэ ащ фэдэхэм апылжыххэп, — **IофшIэныр ыгъэтихьыжыгъэми, Аслъан исэнэхьат джыри зэрэфэшхьыпкър кыхэщыгъ.**

Хэбзэ IофшIэным унагъор дашIагъ

Бэлэкъо Аслъан ильэс пчъагъэрэ мээ хьызмэтым щылэжъагъ, АР-м мээ IофхэмкIэ и Комитет итхьаматэ игуадзэу

«Тиунагъо ихабз» зыфилорэ проектым кыхэлажъэх Бэлэкъо Аслъанрэ Фатимэрэ. Ахэм яунагъо мызэу, мытIоу тырихьылагъэш, гу зылыттагъэр — сьд фэдэрэ IофкIэ зафэбгъэзагъэми, кыбдэлэпылэнхэу сьдигъокIи хьазырых. Яунэ нэхьой ильэу, гүфэбэныгъэкIэ яхьакIэхэм апэгъокIых. Мызыгъэгум Бэлэкъохэм «Адыгэ макъэр» яхьэклагъ.

«**ХьакIэ къимыхьэмэ, унэр зэгъокI. Ащ насыпыр, нэхьоир кьыдэкIо. Цыфхэм шIу уальэгъуш, уальытэш ары кызыкIыпфакIохэрэр. ХьакIэр бгъэшIон, лъытэныгъэ епхын, угушIоу упэгъокIын фае.**»

Iоф ышIагъ. Къэралыгъо къулыкъу зэфэшхьафхэм — чыюпсым икьэклиуапIэхэмкIэ Министерствэм, нэужым федеральнэ агентствэм, ар гъэлорышлэпIэ зашIыжымы, ахэм япхыгъэхэу шьолъырым имээ хьызмэт гунэ лъыфыгъэным, кызытегъэнэгъэным, хэхьоныгъэ егъэшIыгъэным илахьышIу хишыхьагъ. IофшIэным гъэхьагъэу щышIыгъэхэм апае щытхуцIэ ыкIи къэралыгъо тын лъапIэхэр ильэс зэфэшхьафхэм кыфагъэшшоагъэх: АР-м изаслуженнэ мээгъэкI (лесовод), АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм ибгъэхалхьэу «Закон. Пшъэрыл. Намыс», УФ-м имээ хьызмэт изаслуженнэ IофышI, АР-р загъэпсыгъэр ильэс 25-рэ, Адыгеим икьэралыгъо гъэпсыкIэ ильэси 100 зэрэхьугъэхэм афэгъэхьыгъэ бгъэхалхьэхэр илэх. ЕтIани анахь ыгъэлэпIэхэрэм ащыщ зэлъашIэщыгъэ псэолъэшI хьызмэтшлэпIэу «Зэкъошныгъэм» Iоф щышIэ зэхьум «Лучший мастер минлеспрома СССР» зыфилорэ щытхуцIэр кызырэфэгъэшшо-шэгъагъэр.

Ар кыратыжыным зэхьум 1983-рэ ильэсым Кремлым и Ордэунэу зэфэхэр зыщыкIохэрэм кышыгушыIэнэу хьугъагъэ.

Бысымгуащэм сиупчIэ мыщ дэжым фэгъэзагъ:

— **Мыщ фэдэу къэралыгъом, шьолъырым Iоф афэзышIэгъэ шхьэгъусэм сьдэуцтэу удэхьуцтыгъ, Фатим?**

— Сэри Iоф сшIагъэ. Адыгэ щэ комбинатым ильэси 8-рэ сыщылэжъагъ. Нэужым тучантесэуи Iоф сшIагъэ. Сабыйхэр тIлугъэх, унэр тэшIы тIуагъэ. Унагъом макIа Iофэу ильыр?! Унагъор пшIэным изакъоп, ар къэуухьумэныр, шэн-хабзэ хэ-

лъэу зепщэныр боу Iофышху, — **джэуап къетыжы Фатимэ ыкIи ным, шхьэгъусэм ынэхэм гумэкI-гупшысэ зэфэшхьафхэм яныбжыкъу акIолягъо.**

Шэн-хабзэм унагъор епсыхьэ

Хульфыгъэр — унагъом ылапс, ау унагъом шэн-хабзэу щызэрахьэрэм лъыплъэрэр, сабийхэм ар ахэзылхьэрэр, унагъом иджэныкIо машIо зыухьумэрэр бзылфыгъэр ары.

— Сарэгущо сибынхэм, гъогу тэрэз зэрэтетцагъэхэр къагъэшхьыпкъэжъэу дахэу мэпсэх, — **къыпедзэжы Фатимэ.** — СыныбжыкIэ дэдэу гуащэ сашыгъ. Ильэс 40 сыныбжыгъэр къо нахьыжым кызыещэм. Нысэхэм «сатэфагъ» зыфалорэм фэд, дэгъух.

— КIыбхэр дэгъумэ, нысэхэри дэгъуцтых, — **кыхэгущыIэ Аслъан.**

— Нысэ нахьыжыр Тхьэм егъэпсау, тэ мары къалэм тыдэс, Iлэкъо унэм ежыр ис. «Чылэм сьдэсынэп» ыIуагъэп. Москва еджакIо тыкIон зэхьум шъэожыы нахьыжыр къафэгъэнэнэу хьугъэ пщы-гуащэмэ. Ащ тыцэлэфэ шъэожыыр чылэ

Тиунагъо ихабз

унэр зэгъокI»

еджапIэм чIэхьагъ. Тыкыизэ-кложым, еджапIэр зызэбла-хуэклэ зы класскIэ зэкIадзэжъу хэбзагъэти, сикIалэ кыитфэ-кложыгъэп. Джары зэрэхуэгъэр чылэм кыидэнэнхуэ. Нысэми ащ дыригъэштагъ. Ежхэр зэрэ-зэгурылорэм тэри тегъэгущо, — **Фатимэ зэрэгупсэфыгъэр кыихэщыгъ.**

Адыгэ хабзэм ыпсыхъэгъэ шэныр кыихэщуэ Бэлокъо Аслъан гушылэр лъегъэкуатэ:

— Тыкыизэрыхуэхъэгъэ уна-гъохэр хьакIэкуапIэу шытыгъэх. Тятэжъ, тятэ ащ фэдагъэх. Тэри джащ фэдэу тапIугъ. ХьакIэ кымыхъэмэ, унэр зэгъокI. Ащ насыпыр, нэхъоир кыидэкIо. Цыфхэм шIу уалъэгущы, уалы-тэш ары кызыкIыпфакIохэрэр. ХьакIэр бгъэшлон, лыитэныгъэ епхын, угушIоу упэгъокIын фэе.

— КъышхуэIэхуэхъэрэ цIыкIухэм унэгъо хабзэр сьдэуцтэу анэгъэжъгъэ-сыдэуцтэу адыгэ ады?

— Шэн-зекIуакIэхэр ятэлэ, ятэгъэлъэгъу, бзэр ары Iофыр. Ныдэлъфыбзэр ашIэн фэе. Телефонхэм ящыIэныгъэ епхыгъэ хуэгъэ. Ащ шальэгъурэр ялэу-бытыпIэ мэхуэ. Тэ кыитхалъхьа-гъэр тикIалэхэм ахэтIахъыгъ, ахэм ауж кыкIыхэрэм ахэ-плъхьажыныр нахъ кын. Арэу шытми, сашIокIырэп. Адыгаб-зекIэ усэхэр зэрагъэшIэным сыпыл, клэсэгъэгущу, зэсэгъэ-нэкъокIух. Шхъэгъусэм «агу хэмыгъэкI» еIо, ау сэ сызэгуп-шысэрэр тынапэ тырамышуэ, дахуэ псэунхэр ары. Тятэ кыи-тилощтыгъ: «Бэлокъо Сэлмэнрэ

Любэрэ мыра зыгъэлIагъэр?» кышхуэамыIожыныу шхуэпсэун фэе». Джар сшхъэ икIырэп джынэс. Джащ фэдэу тапIугъ, талэжыгъ».

Лэжъо чыгыр — тарихъ ухъумаку

Бэлокъо лIакъом итарихъ кызыIотыкIырэ лIэжъо чыгъ бырабэм исурэт хьакIэщ дэп-кым зэрэтефэу пылIагъ.

— ЛIэжъо чыгыр хэгъэхъон-хэр фэсшIыжыгъэ, щэгъэгъоу язгъэшIыжыгъ. Лэжъо тамы-гъэу кыихэдгъэщыжыгъэри тезгъэуцуагъ. ТилIакъо фэгъэ-хыгъэ тхыльэу стхыгъэр гума-нитар ушэтынхэмкIэ институтым еджэнхуэ естыгъ арагъэпшэжы-ным пIае.

ЛIакъом хэт пчъагъэр тIыи-тэрэп, зэкIэри тие. Нахыпэм сабий тфырытф-блырыблхэр ялэщтыгъэх. Тэ щым тыкышху-уцугъ, тэ тауж кыкIыгъэхэм тIурытIу ныIэп ялэр, ар макIэ.

— Къыхъэжъгъэ-щыжыгъэ лIакъор кыиз-щегъэжъэр — Бэлокъо Инал, арыба? — Лэжъо чыгыр сепIыгъэ Аслъан сепIыгъэ.

— Бэлокъо ыкIи Болэтэкъо, Инал ралощтыгъ. ЛэжъуацIэр кыизщегъэжъэрэ КIэмрыгу ыкIо Инболэт икIалэу Болэт. Болэтрэ Хьатикъорэ зэшыгъэх. Болэтэ-къохэр Болэт кыитекIыи, Хьа-тикъуаехэр Хьатикъо текIыгъэх. Тэупшыри Болэтэкъомэ япхь-рэлъф, пшIэнэу кыиосэлэ. Къэ-зылфыгъэри Болэтэкъомэ

япхуэ, пщыпIэр езытыгъэри Болэтэкъохэр ары.

— Ащыгъум тызэбла-гъэба? — силогъэшIэгъон дэдэу кыизлусхъотыгъ.

— Ады, — Аслъан мэхъы, — Тэу Аслъани дэгъоу ешIэ мы къаслорэр. — Болэтэкъохэр Урыс пачыхъэм зыпэуцужхэм, альпсэ афыщтыгъ, кощынэуи хуэгъагъэх, Блащэпсынэ шытIы-сыгъэх. Джы лIакъом шыщхэр ахэр ары зэкIэ кыизтекIыгъэхэр. Индрисэ иеу зы клэлэ закъо Геленджик дэс. Адрэхэр, лIэжъо чыгыр итэу плъэгъухэрэр, Сэлмэн текIыгъэх.

Унагъом идесэхэр къашхъэпагъ

Аслъан ыкIо нахыкIэ сиупчIэ фэгъэзагъ:

— Анзор, уятэ зыгорэм ухигъадэщтыгъа, хьаумэ ежъ ыIорэ закъор ара пхырыкIыщтыгъэр, гу-щылэм пIае, сэнэхъатыр кыихэпхы зэхъум?

— СыдигъокIи тятэ ыIорэм сыблэкIыгъэп. Ащ ыIорэр сэркIэ унашъо. Ар мытэрэзыгъэмэ, тэри мыщ фэдэу тызэтеуцощты-гъэп. Арышъ, нахыжхэм уядэлун фэе, — **теубытагъэ хэлъэу Анзор кыелэ.**

Анзор ишхъэгъусэу Ритэ нысэ нахыкI. Гуащэмрэ пщымрэ альэхэсэу мэлпсэху.

— Унагъом укыизехъэм, сьд анахъэу кыитфэкъи-

Бэлокъо хэм яхъарзынэ

ныгъэр, Рит? — зыфэсэ-гъазэ ащ.

— Сыкыизхъэгъэ унагъом ишэн-хабзэ псынIэу сесагъ. Ар хэгъэки, шхъэгъусэм кыисыIоу кыихэкIы: «Тянэ фэдэу огушылэ, тынэ фэдэ оху». Сигуащэ псынIэу зыкыиуигъэштэнэу щыт. ЗыпIари кыисфэкъиныгъэп. ИлIэс 24-рэ сыныбжъу, сычъэп-хыгъэу сакъыхъагъ, ау етIани сыздигъэсагъ, ыIорэм сэдэ-лугъ.

— «Бэлокъохэм мыр яшэн-хэбзэ хэхыгъ» пIонэу сьд ахэлъыр?

— Нахыжхэм алорэм утетэу узекIоныр ары анахъ шхъалэр. ПIорэми къедэлух, алорэми уедэлэ ыкIи зэфэогъэкIотэшъу. Апэрэ мафэм сыряпшъашъэу кыисаджэи ащ фэдэуи лыкIо-

тагъ — сишIошI горэ къэслон спъэкIыщт. Псауныгъэм епхыгъэ зыхуэклэ, «апелляция» хэмытэу кыисэдэлух (зэкIэри къэзэрэгъэ-щхыгъэх).

— Сэ зыр ары едэлурэр, — **еIо Аслъан щхызэ.**

— Сипщ закъу ары сфэгъэ-далорэр, — **къегъэшIыпкъэжы нысэм.**

Аслъан ыпхъоу Маринэ се-упчIы:

— Марин, ады о унагъо узехъэм сьд зэкIэмэ анахъ кыитфэкъины-гъэр? Узэхъагъэхэм яунэгъо хабзэ зыгорэкIэ текIыщтыгъа?

— Нысэхэр нэмыкI чылэ кыкIыгъэхэти, нахъ къафэкъи-ныгъэнкIи хуэн, сэ сызхъагъэ-хэри Блащэпсынэ шыщхэти, сэркIэ зыпIари зэхъокIыгъэ хуэгъэп. Сыдэу хуэгъэми, чылэ-хэм яшэн-хабзэхэр тIэкIу зэ-текIыи, адыгэ унагъо шапIугъэр гъуащэрэп.

— КъышхуэIэ-хуэхъэхэрэм сьд шы-наIэ нахъ зэратетыр? — зэкIэми сиупчIэ афэгъ-гъэзагъ.

— Бзэр ашIэным тынаIэ тетын фай, — хэгъэунэфыкIы бысымым. — Чылэхэм адыга-бзэр алэкIэзыжы. СикIалэхэр еджапIэм кыисщыжыгъэ хуэмэ усэхэр язгъашIэщтыгъ:

«Сизакъоу мыхэр адыгэ сфэ-шыщтхэп. АдыгабзекIэ шы-гушыл, урысыбзэр кыихэщым-гъаф!» зэкIэми ясэлэ. Бзэр тIэкIу къафэкъинми, къорэлъф-пхъорэлъфхэми ашIэным ты-пыл.

СикIали, сиыси, сипшъашъи акъыл яI. Сэ тIэкIу санахъ кын шэнымкIэ. Сибынхэм, сибынхэм ябыныжхэм ягугъу дахэкIэ ашIы зыхуэклэ, тамэ кыизгуакIэ сшIошIы, — **цыхъэшIэгъоу Аслъан кыисэлэ.** — О уилIакъорэ уилIэпкырэ ахэлъын фэе шIу горэ укыирашIэжъу. Ащ пIае тэгулэ, унагъор зылыгъэр шэн-ха-бзэр ары.

ТЭУ Замир.

Сурэтхэр: А. Балабасъ.

«СыдигъокIи тятэ ыIорэм сыблэкIыгъэп. Ащ ыIорэр сэркIэ унашъо. Ар мытэрэзыгъэмэ, тэри мыщ фэдэу тызэтеуцощтыгъэп. Арышъ, нахыжхэм уядэлун фэе.»

Шумрэ гуклэгъумрэ язехъаклү

«АР-м цыфхэр социальнэ ухъумэгъэнхэмкэ изаслуженнэ лофыш!» зыфилорэ щытхуцлэр бэмышлэу кыфагъэшъошагъ Шхъащэкъо Иринэ. Ар цыфхэм ясоциальнэ фэлорашлэхэр зыгъэцкларэ Зэхэубытэгъэ гупчэу Адыгэкъалэ дэтым щэлажъэ. «Адыгэ макъэм» ижурналист Иринэ зыуигъэклагъ, илофшлэн зэрэзэхэщагъэм зыщигъэгъозагъ.

Тигушылэгъу зылыпплээрэ нэжъ-лужьхэм ащыщэу Хъут Нэфсэт икълэлпчъэлэ тыздылу-хъагъ. Ядэжъ къекложыгъэм фэдэу Иринэ пчъэхэр кылуи-хыхэзэ унэм тыришагъ. Анахъ гъэшлэгъоныр, бэдэдэрэ зэрэ-мылэгъугъэхэм фэдэу лаплкьо-регъклэ ащ Нэфсэт кыпэгъо-кыгъ.

— Илгъэ 18 хъугъэ садэжъ Иринэ кызылорэр, — **ело Хъут Нэфсэт.** — Зы мафэ теишэмэ, кыкълэлпчъорэм къекло нахъ мышлэми, анахъ хъаклэ лъанлэм зэрэжэхэрэм фэдэу сэ ащ сыпэллэ. Ар къекложыгъэм зэрэлыпплээрэм, лэшлэу кызырэгъэф-цэрыхъэрэм ямызакъоу, сиузэхэмкэ даоу силэхэм къя-дэлэу, ищыкълэгъэ гуцылэхэр къекложыгъэм, сыгуклэ сегъэ-ласэ. Ар пстэуми анахъ лъа-плэу сэлъытэ. Хъызмэт ло-фым игугъу къекложыгъэм, елложьын имыщыклагъэу гум илгыр къекложыгъэм, ищыкълэ-гъэ лэшлэгъу сегъэжыгъэм. Иунагъо шхын клэцыгъо горэ цыццэрыхъыгъэмэ, ащ цыц кысфехъы. Зы гу-цылэклэ къекложыгъэм зыхъуклэ —

Артур Пауленко

Иринэ шумрэ гуклэгъумрэ язехъаклү. Сэ сизакъон ар къекложыгъэм, зеклэ зылыпплээрэ нэжъ-лужьхэм ядэжъ ухъагъэм, ауцтэу кызырэгъэфлоцтым сицыхъэ телъ.

Джащ фэдэу Хъут Нэфсэт кызырэгъэфлоцтэу, Иринэ кы-зэрэушыгъэу зылыпплээрэм афытеошъ, чэщыр зэрэрахыгъэм клэупчлэ, нахъ ящыклагъэ цылэмэ зэрэгъашлэ.

Социальнэ лофышлэу ущыты-ныр псынклэп, клуачли гузэхэшлэ-

ныгъи хэолхъэх. Уимыгупсэ цыфым илыуз зэхэплэныр кызырэгъэфлоп, арышъ, мы сэнэхъатым рылажъэхэрэм ар гукли псэкли кыыхахы. Ар цыфыгъэш-хо ищыкълэгъэ сэнэхъат.

— Илгъэ 30 хъугъэ мы лоф-шлэныр зыгъэцкларэр ыкли лъэшэу ар сыгу рехъы. Гуклэ-гъур, цэлагъэр пхъылыгъэу тилофшлэн пфэгъэцкларэ-цтэп. Мары сэ нэбгыри 9 — 10-м нахъ мымакларэу са-лэллэ, ахэр лъэпкэ зэфэ-шъафхэм къахэкълэгъэх ыкли шэн гъэнэфагъэ зэкларэ-ми ял. Угу рыхъыни, римы-хъыни кыуалоцт, ау амал зэрилэкларэ адебгъаштэзэ, яфэлорашлэхэр афэбгъэ-цкларэнху цыт. Сызфэклорэ нэжъ-лужьхэр гушлэхэзэ кызыспэгъокълэхклэ, лоф-шлэнху силэрэм мэхъанэ зэ-рилэр нахъ лъэшэу зэхэсэшлэ ыкли ащ зэрэхэзгъэхъо-цтым ыуж сит, — **хигъэу-нэфыкълэгъэ Шхъащэкъо Иринэ.**

Гуцылэгъу зыфэхъунхэ, ягуп-шысэхэр зэхэзышыкълэ, зыналэ къатэтын — мы къекложыгъэм анахъэу ащыкълэхэрэ зыныбжэ хэклогъэхэр арых. Мыщ къекложыгъэ социальнэ лофышлэм исэнэхъат мэхъанэ зэрилэр, цылэныгъэм зерищыклагъэр. Джа еплъыкларэ зыдылэгъэу тигушы-лэгъу илгъэ пчъагъэхэм щытху хэлъэу лоф ешлэ. Нэжъ-лужьхэм Иринэ кызырэгъэфлоцтын цылэп, лъэшэу яклэс, къекложыгъэм. Ар пстэуми къекложыгъэм плон плекълэцтэп. Тигушылэгъу уеплэмыи ицлы-фышлэгъэ кыыхъы, узлэпищэу, дахэу мэгущылэ. Ащ зэрилы-тэрэмкларэ, нэжъ-лужьхэу зызакъоу псэурэм социальнэу узэрэлъы-

плэщтыр гъэнэфагъэ, ау ана-хъэу ахэр зыщыкълэхэрэ гуцылэ-фабэ язылощтхэр, ягуклаехэр зыфалотэщтхэ цыфхэр ары.

— Ауцтэу шхъащэкъо кып-фыштыгъэм нае, апэраллэу, цыхъэ кып-фашлын фаше, — **кытигуагъ Иринэ.** — Нэбгырэ пэпчэ-ишэн силэ хъугъэшъ, къя-кълэуцт гуцылэхэр къафэсэ-гъотых. Гуклаоу кысфэ-луатэрэм елгытыгъэу цы-сэхэр къафэсэхъых, сэгъэла-сэх. Нэужым кысфэра-зэхэу, гушлор анэгъухэм къя-кълэуцт яунэ сыкълэгъэжы.

Тигушылэгъу кызырэгъэфло-цтэу, Адыгэкъалэ дэс нэжъ-лужьхэу зылыпплээрэм лэхъыл-гупсэ зымылэхэр, сэкъатныгъэ зилэхэр ахэтых, ау бэми ялгыфгъэхэр псаух. Ау ащ кыкълэуцт янэ-ятэхэр чладзыжыгъэхэу, кълэ-мылпэхэу. Шылэныгъэм чыплэу зэригъэуцэхэрэм ялгытыгъэу ахэм ащыщхэр ялофшлэнкларэ чыжъэу клонхэ фаеу мэхъу е-пхъухэр унэгъо шхъафхэм ары-сых. Арышъ, социальнэ лофышлэ-хэм зэрафэлпэкларэ ахэм яфэлорашлэ зэфэхъафхэр афагъэ-цкларэ.

— Типшэрылхэм ащыц-жыкълэныр афызэлэ-хъунхэр, лъыдэкълэуер, тем-пературэр афэтишыныр, ящыкълэгъэ гъомылапхъэхэр ыкли лэзэгъу уцхэр къафэт-

хъынхэр. Джащ фэдэу юби-лей зилэхэм тафэгъушлэ, ащ фэдэу бэ къекложыгъэм плекълэ-кълэуцтхэр. Тыналэ зытед-гъэтыхэрэм ащыц япсау-ныгъэ гъэпытэгъэным фэшл тырагъэу жъы къя-бзэм хэтхэу къядгъэкълэуа-ныр, лэпкэ-лэпкэхэр зэкларэ-кълэуцтхэм нае зарядкэ ядгъэ-шлыныр. Ар кыдыдэхъуным фэшл тызылгыплээрэ на-хъыжъхэр псауныгъэр зы-цагъэнытэрэ гупчэу Лъэ-цэр Хъазрэт ыцлэ зыхъырэм тэцэх. Сид фэдэрэ фэлорашлэу афэдгъэцкларэрэм шлуагъэ къатэу зышлэхъыгъэ хъунхэм зылажышлэу хэлгыр-ти Зэхэубытэгъэ гупчэ, ащ иотделение япашхэу Дэ-хъужь Муратрэ Мамыкълэу Альбинэрэ, — **хигъэу-нэфы-кълэгъэ Иринэ.**

Социальнэ лофышлэм ипшэ-рылхэу шхъащэкъо Иринэ кыыхыгъэщырэр амал зымылэ цыфхэм лэшлэгъу афэ-хъугъэныр, неушырэ мафэм яцыхъэ телъэу пэгъокълэным фэлорышлэнхэр ары. Нэжъ-лужь-хэм агу пэблагъэ зыпшыныр, цыхъэ кызырэгъэфлоцтын лэш-хэп. Ау а зэпстэури Иринэ кы-дэхъугъ. Илгъэ пчъагъэм лоф зэришлэгъэм, цыфхэм ишлуагъэу аригъэкълэгъэм осэшлэ кыфашлэу щытхуцлэр кыфагъэшъошагъ.

— А тын лъанлэм лъэшэу сизгъэушлуагъэ ыкли лофэу силэрэр зэрэмыхъаулыер нафэ кыишлыгъ. Ар сэ си-закъоу сизгъэу фэхъыжыгъэ-рэн, сызхэт лофышлэу купэу сызгъэлэгъэуагъэу, силоф-шлэн кыыхъыгъэщыгъэхэм лъэшэу сафэраз. Джыри тапэклэ тинэжъ-лужьхэм гуфэбэныгъэр апэзгъохызэ лоф зэрадэшилэцтым сы-пылгышты, — **кытигуагъ Шхъащэкъо Иринэ.**

ИШЪЫНЭ Сусан.

Шхъащэкъо Иринэ икхъарыныш

Шхъащэкъо Иринэ икхъарыныш

Мадолея Кид теклоныгъэ кыдыдихыгъ

Урысые телеканалэу «Конный мир» зыфилорэм Лъэпкъ шыгъэчъэ ассоциациер игъусэу «2023-рэ илэсымкӀэ шы анахь дэгъу» зыфилорэ зэнэкьокъур ригъэкӀокӀыгъ. Адыгеим щэгъэсэгъэ шым теклоныгъэ ащ кыдыдихыгъ.

ЗэхэщакӀохэм 2023-рэ илэсым ишыгъэчъэ лъэхъан зэфэхьысыжхэр зыфашыхэм, «УрысыемкӀэ илэситӀу зыныбж

ахэм ахэтыгъэх. Арэу щытми, теклоныгъэр кыдыдихыгъэр анахь дэгъуи 8-р ары. Заур кызырӀуагъэмкӀэ, ишэу

*илэсэу кыдыдихыгъэми
илэси 4 зыныбжъэ кыдыдихыгъэми
азыфагу*

Заур ишэу теклоныгъэ кыдыдихыгъэр инджылыз лъэпкъ къабзэхэм ащыщ. Ащ ятэ шы дэхагъ моделым фэдэу, ары «Мадолея» закӀыраӀуагъэр, ятэ ыцӀэ шыщ «Киды». Ащ нэмыкӀэу джыри кыгъэчъэши 7 ил. ИцӀыкӀугъом кыдыдихыгъэу ащ шыхэр икӀасэх. Сыда пӀомэ Бэлокъо лӀакъом шыхэм мэхъанэшхо аратэу, ахэм яхъун яшъыпкъэу пылтыгъэх. Ежъ имылыкӀукӀэ апэ зыш зэригъэтыгъ, ащ узэрэпылтыщтым щыгъуазэу нэужым ахэм япчъагъэ хигъэхъагъ.

Шыгъэчъэ лъэхъаным мэлъыфэгъум кыдыдихыгъэу шӀеклогъум нэс. Заур кыгъэчъэрэ шыхэр Краснодар щыцӀэ шӀыщым щалыгъых, кӀымэфэ лъэхъаным ахэр ХъатыгъужьыкӀуае дэт шӀыщым къащжъых. Ежъым иеу шӀыщ ил, ау ащ чӀэтхэр кыдыдихыгъэр ыкӀи ныбжъ макӀэ зӀлэхэр ары.

Бэлокъо лӀакъом шыхэр зэрякӀасэщыгъэр, ахэр бэу зэрахъу-щыгъэр лӀакъо тамыгъэу ялэм кыгъэчъэагъо. Нахьыжхэм кызыралотэжъырэмкӀэ, Кавказ заом ыпӀекӀи кыдыдихыгъэу шы лъэпкъхэм яхъун лӀакъор пылтыгъ. 1917-рэ илэсым ыуж, Бэлокъохэр зыщыпсэурэ къуаджэу БлащӀпсынэ колхоз зыщыцӀэхъагъ, лӀакъом инахьыж

ащ кыдыдихыгъэу кыдыдихыгъэу шы лъэпкъыр ащ щыхъоу аублагъ. Мы мафэхэми а хэбзэ шлагъор лӀакъом чӀинагъэп, янахьыжхэр ящысэтэхыпӀэхэу, тарихьыр агъэлапӀэу ныбжъыкӀэхэр лъэгъо дахэм рэкӀох, шыхэр ахъух, республикэм ыцӀэ дахӀкӀэ рагагъало.

Шыхэм зэрапылтым нэмыкӀэу Заур ежъ иеу чӀыгу гектар 700-м ехъу елэжъы. Мэкъумэщ фермер хъызмэтшӀапӀэу «Бэлокъо Заур» зыцӀэр зэхыщӀагъэу коцыр, тыгъэгъазэр, натрыфыр, рапсыр кыгъэчъэагъ. Коцхъэблэ районымкӀэ анахь чӀыгулэжъ пэрытхэу, гъэхъагъэ зышыхэрэм ащыщ.

Заур тыфӀалӀо тапӀекӀи игъэхъагъэхэм ахигъэхъонэу, Бэлокъо лӀакъом идахэ ренэу аригъӀонэу, шӀоу щыцӀэр кыдыдихыгъэу зышыхэрэм ащыщ.

КИАРЭ Фатим.
Сурэтхэр: **Бэлокъо Заур**
ихъарзынэщ.

Бэлокъо лӀакъом шыхэр зэрякӀасэщыгъэр, ахэр бэу зэрахъу-щыгъэр лӀакъо тамыгъэу ялэм кыгъэчъэагъо. Нахьыжхэм кызыралотэжъырэмкӀэ, Кавказ заом ыпӀекӀи кыдыдихыгъэу шы лъэпкъхэм яхъун лӀакъор пылтыгъ.

кыгъэчъэагъо (шыбзыхэм) анахь дэгъу» зыфилорэр кыдыдихыгъэу БлащӀпсынэ щыцӀэ Бэлокъо Заур ишэу Мадолея Кид зыцӀэм. ЛъэныкӀуи 8-кӀэ теклоныгъэ кыдыдихыгъэу шыхэр зихэр Останкинэм щыкӀогъэ эфир занкӀэм рагъэблагъэх, ахэм ахэтыгъ Заури, кубокхэр къащаратыжъыгъэх.

ОсӀш 40-м шы анахь дэгъу-хэм якъыхъынкӀэ амакӀэхэр атыгъэх, ахэм ахэтыгъэх жокейхэр, тренерхэр ыкӀи производственнэ отделхэм ялӀыкӀохэр.

Заур кызырӀуагъэмкӀэ, ежъ игъусэу Москва, Останкинэм рагъэблагъагъэх Краснодар краим, Дагъыстан ыкӀи ЧӀӀӀэн Республикэм, къалэу Пятигорскэ, Казахстан ялӀыкӀохэр.

2023-рэ илэсым ишыгъэчъэ лъэхъан адрэ илэсхэм къахъу-щыгъэ, зэнэкьокъум зӀкӀэмкӀи шы лъэпкъ анахь дэгъу-хэу миным ехъу хэлэжъагъ. Тикъэралыгъо ипподром анахь цӀэрылӀохэм къащычъагъэхэр ыкӀи шӀухъафтынэу миллион пчъагъэ кызыдихыгъэу шыхэр

Моделея Кид теклоныгъэ кыдыдихыгъэу зэрафагъэшӀошагъэр ыкӀи кубокыр кыратыжъынэу Москва зэрэрагъэблагъагъэр лъэшэу игуапэ хъугъэ.

— **БлэкӀыгъэ илэсым ишыгъэчъэ лъэхъан зэфэхьысыжъэу фӀэхъу-гъэхэм ялӀыттыгъэу анахь дэгъур кыдыдихыгъэ, етӀанэ амакӀэхэр афатты,** — кыгъэчъэ Заур. — **2023-рэ илэсым сишэу Мадолея Кид пӀлӀэгъогъо УрысыемкӀэ анахь ишыгъэчъэ шӀхъалӀэхэм ахэлэжъагъ. ИлэситӀу зыныбжъэ кыдыдихыгъэу азыфагу щэгъогъо апэрэ чӀыпӀэхэр кыдыдихыгъэ, япӀлӀнэрэ кыдыдихыгъэу ятӀонэрэ хъугъэ. Ар шӀукӀэ зыфӀпӀлӀэгъунэу щытхэр тренерэу Пшы-зэ Артур ыкӀи жокееу ШыгъушӀэ Адам. Мы**

*щыкӀошт ишыгъэчъэхэм
тахэлэжъэн гухэлъ тӀл.*

игъоу зэрилытагъэм тетэу шы
лӀэхъогъур ащ ратыжъыгъ ыкӀи

Заур ишэу теклоныгъэ кыдыдихыгъэр инджылыз лъэпкъ къабзэхэм ащыщ. Ащ нэмыкӀэу джыри кыгъэчъэши 7 ил. ИцӀыкӀугъом кыдыдихыгъэу ащ шыхэр икӀасэх. Сыда пӀомэ Бэлокъо лӀакъом шыхэм мэхъанэшхо аратэу, ахэм яхъун яшъыпкъэу пылтыгъэх. Ежъ имылыкӀукӀэ апэ зыш зэригъэтыгъ, ащ узэрэпылтыщтым щыгъуазэу нэужым ахэм япчъагъэ хигъэхъагъ.

Егъэдждэн гъэшлэгъонхэр

Лэшлэгъу пчъагъэхэм плуаблэхэм адыгъ унэр къагъдахэщтыгъ. Етлэ джэхашьом ар тырадзэщтыгъ, дэпкъым ралуллыщтыгъ, хьаклэххэм апылэгъа шыклэпщынэм ычлэгъ ашыщтыгъ.

АР-м и Лъэпкъ музей ихьаклэхшщысэклэ а пстэури нэм къыклэгъауцогъошлу — пэсэрэ шыклэгъу плуаблэхэр шыпылъагъэх. Зэгорэм унагъохэм, зэкI плыми хъунэу, ащашыщтыгъэ унэгъо хьап-шыпыр джы ханэжыгъэхэм ащыщ. Непэ ар зылэ къифэрэр маклэ, плэужыклэхэм ащ фэдэхэр къахьмыклэхэм, джырэ мафэхэм ахьклэдэжыпэн ылъэкIыщт.

Зэгорэм адыгэхэмклэ мэхъанэ-шо зилэгъэ плоблэшынэм Мыекьуапэ игурыт еджаплэхэр непэ нэлусэ фашых. Мысатыул гэсэныгъэ гупчэу «Планета» зыфилорэм къызэрэщалуагъэмклэ, «Оредылоныр ыкли лэрышI лъэпкъ искусствэр сабийхэм ашлогъэшлэгъон шыгъэныр» зыфилорэ лф-тхьабээр Президентым иахъцэ лэпылэгъуклэ Фондым ихьатырклэ гэцэклагъэ мэхъу. Непэрэ мафэм ехьуллэу еджэлитф фэдизмэ ахэр ащызэхашьагъэх. Ащ дэлажэрэр плоблэшынэмклэ лэ-

Тлэшъу Мэзагъо ихьарыныщ

пэласэу, сурэтышлэу, дизайнеру, искусствэхэмклэ колледжэу Тхьабысымэ Умарэ ыцлэ зыхьырым иклэлэгъаджэу Тлэшъу Мэзагъу.

— Аужырэ еджаплэу сызэблэгъагъэр я 11-рэ гурыт еджаплэр ары. Егъэдждэнхэр уахътэмклэ кIыхьэхэп — такьикъ 40. Къыд-

гурэлэ клэлэцIыкIухэр зэкIэ плоблэшI зэрэмышьушхэр. Ау тэ типшъэрылпыр ар зыщыщыр ядгъэшлэныр, зыфэдэр ядгъэ-лэгъуныр ары. ЗыгорэкIэ зы нэбгырэ горэм ащ ыцIпэ къыу-бытыми, ари дэгъуба?! — **къыд-дэгъуащэ Тлэшъу Мэзагъо.**

Мэзагъо къызэрылуагъэмклэ, сабыеу зэоллагъэхэм, зэкI плыми хъунэу, плуаблэр зыщыщыр ашлэхэрэп, ау пстэуми зэфэдэу ашлогъэшлэгъонэу зыкьырадзы. Егъэдждэнхэр къэлотэн, плуаблэ къэгъэлэгъоным къыщыуцурэп. Плоблэ хъупкъэр, лүтлэныр еджаплэм зыдехьых, ишIыклэ арегъэлэгъу.

— лүтлэныр залэгъукIэ, «мышь сьдэушхэу хэлшыкIышхэ?» алошъ, агъэшлагъо, ау ашлогъэшлэгъон. Шыпкъэр площтмэ, сабийхэм янэплэгъу къэууытыныр къины. Ари зэлъытыгъэр лфшлэныр зэрэзэхалщэрэр, егъэдждэныр зэрэбгъэпсырэр ары. Арышъ, плуаблэм ишIын лъэныкъо пстэуу илэр къызэлъысыуытыным сыпылъ: итарихъ, имэхъанэ, игъэхъазырын-клэ ищыклагъэр — уахътэу сIэм къызэрэсфидэу ащ ишъэфхэм ащысэгъагуазэх. ЕтIанэ плуаблэм хэлшыхьэрэ сурэтхэр геометрие шыуашэм илхъэба. «Телефоным-клэ жьугъэфедэрэ джэугукIэхэм афэд» сIозэ, джаушхэу къэзгъэ-гушIухъэу, непэрэ мафэм еспхы-зэ садэлажъэ. Сэгугъэ зыгорэм ыгу къыфэдгъэушхэу, тилофшIэн къызэкIырыожьынэу, — **къылуатэ Мэзагъо.**

Мыш фэдэ егъэдждэнхэр джыри Мыекьуапэ шылъагъэкIотэщтых. Джырэклэ зэблэгъэщхэ еджаплэхэм якъыхэхын лф дашIэ.

АНЦОКЪО Ирин.

Зэхъышагъэр ыкли къыдзэ-гъэкIырэр:
АР-м лъэпкъ лфхэм-клэ, лэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэ-гъухэм адырIэ зэпхы-ныгъэхэмклэ ыкли къэбар жьугъэм иамалхэмклэ и Комитет
Адресыр:
385000
къ. Мыекьуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщылэр:
385000,
къ. Мыекьуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79

Редакцием авторхэм къаIхырэр А4-клэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипчъагъэкIэ 5-м емышьухэрэр ары. Са-тырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахъ цIыкIунэу щытэп. Мы шапхъэ-хэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкIегъэкIожьых.
E-mail: adygvoice@
mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:
УФ-м хэутын лфхэмклэ, телерадиокъэтын-хэмклэ ыкли зэлъы-лэсыклэ амалхэмклэ и Министерствэ и Темеыр-Кавказ чIыплэ гъэлары-шIанI, зэраушыхьатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
АО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекьуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкли пчъагъэр
4168
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 161

Хэутыным узщыкIэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр
18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

Редактор шъхьалэр
Мэщлэкъо С. А.

Редактор шъхьалэм игуадзэр
Тэу З. Дз.

Пшъэдэжыжъ зыхьырэ секретарыр
ЖакIэмыкъо А. З.

Усэхэр

ГЪУКIЭЛI Нурбий

Бгъэшъотхыль

Къоджэ ефэндым
Сянэ гумэкIэу
Тхьэлъэлу тхыльэу
Къыригъэтхыгъэр
Шъор ецэкIыгъэу
Сыбгъашъо телъэу,
Итыр сымышIэу
КъыздесэхъакIы.

МакIох илъэсхэр
ЗэхэсымышIэу,
НэмыкI шIэныгъэм
Сыгу естыгъэу.
ГъашIэм ишъоны
Сырихьыжъагъэу,
Сибгъэшъотхылы
Спишъэ исхыжъыгъэу.

Гугъэр кIосагъэу,
Амал сылгыхъоу,
ГъашIэм ижъыбгъэ
Сызэридзагъэу,

А бгъэшъотхыльэу
Спишъэ исхыжъыгъэр
Гупсэф сылгыхъоу
Къэсэгъотыжъы...

ГъашIэм инкIантIэ
ЫгъэшъокIыгъэу,
Шъоу ецэкIыгъэр
Зэхэзыжъыгъэу,
Тхьэлъэ хъокIыгъэм
Итыр нэгъыфэу,
Духъэ тхыгъэм
Джы сыкъеджэжъы.

«ШункIыри нэфыри
ЗэлумыгъакIэу,
Дунэе псаур
ЗыгъэлорышIэрэм -
Сыкьытцыгугъэу
Сыкьыолъэлу:
Еу цыIэ пстэуми
Сащыхъум!

Ахъэрэт мафэм
ОсхьылIэжъынэу
ШIоу къысхэплъхьагъэр
Сыгу щыухъум...
Чэщырэ шIункIым
Цыф ымылэгъоу
Еу цызэрэхъэрэм
Сыщыхъум...

Шхъухъэ зыгу илги,
Мыхъун зезыхы
Сыгу цэнаутыр
Къырамылхъанэу,
Удыми джынэми
Сащыхъум...
Цыф тIого-бзагоми
Сащыхъум».

Сеплгы гупшысэм
Сызэлъыштагъэу
Илгъэс пчъагъэм
Сызыухъумагъэм.
Шъо гъэкIэжъыгъэр
ЕсцэкIыжъыгъэу

Духъэ тхыгъэр
Спишъэ исэлхъахъы.

Х. Т.

Джы дунаир
Лъэшэу зэлыхъагъ,
Шапхъэу цыIэр
Тыди зэщыкьуагъ.
Шу уилъэгъоу,
Ыгуи къыпфэузэу
МакIэ мы дунаим
Къытенагъэр.
А зэпстэури о зым
Пхэмызыгъэу,
ГъашIэу сIлэр
Ренэу огъэлганIэ.
Хэти инэплэгъэу
УщыгъашIоу,
Шапхъэм уитэу
Ренэу къырахъакIы.
Сэри сугупшысэ
УхэмыкIэу,
ГъашIэу уилэр
Гъунджэу къесэхъакIы.